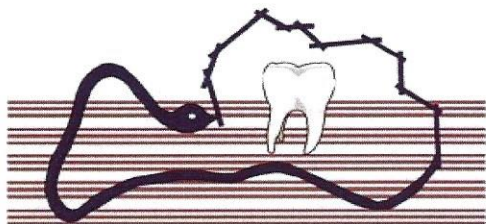

LATVIJAS ZOBĀRSTU ASOCIĀCIJA

Reģ.nr.40008034096
Dzirčiema ielā 20, Rīgā, LV-1007
Tāl./fakss: 371 67455058
E-pasts: info@lza-zobi.lv

Rīgā,
2024.gada 21.martā.
Nr. ADM 014/24

LR Veselības ministrijas
Nozares cilvēkresursu attīstības nodaļas
Vecākai ekspertei
Dacei Rogai

Par labojumiem MK jauno noteikumu projektā 23-TA-3092

“Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu.”

Latvijas Zobārstu asociācijas valde iepazīsinies ar jauno MK noteikumu projektu “23-TA-3092 *“Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu” un RSU Rezidentūras programmas vadītāju komentāriem, atbalsta to, ka nevar īstenot profesionālās tālākizglītības programmu zobārstniecībā.*

Rezidentūra apakšspecialitātēs “Zobu protēzists”(A 254), “Periodontologs” (A 252), “Endodontists(A 255)”, “Bērnu zobārsts” (A 253) un “Ortodonts” (A 251) **ir iespējama un notiek pilna laika rezidentūras programmā - trīs gadi.** Rezidentūras laikā tiek iegūtas teorētiskās, klīniskās, pedagoģiskās un zinātniskā darba iemaņas.

Lūdzam svītrot no MK noteikumu projekta 23-TA-3092 - **526 , 516, 521 un 531 punktus**, jo rezidentūra apakšspecialitātēs nevar tikt īstenota profesionālās tālākizglītības programmās.

Subspecialitāšu programmas realizācija tiek paredzēta RSU Stomatoloģijas institūtā.

Nepieciešami lieli papildus resursi, lai nodrošinātu specializēti aprīkotas telpas, papildus darba vietas ar dārgām iekārtām, diagnostikas aprīkojumu un IT tehnoloģijām, kurām finansējums jāiegūst no komercdarbības. Tas būtu neatbilstošs infrastruktūras un finansiāls slogs komercsabiedrībai.

Papildus studiju nodrošinājumam ir nepieciešami papildus kvalitatīvi personāla resursi.

Kvalitatīvai speciālistu apmācībai un sertifikācijas prasībām ir nepieciešama liela apjoma klīniskā darbība kvalificētu speciālistu uzraudzībā, kā arī paredzēta zinātniskā un akadēmiskā darbība, ko spēj nodrošināt tikai pilna laika studijas.

Pielikumā

RSU Rezidentūras programmu “Zobu protēzists”(A 254), “Periodontologs” (A 252), “Endodontists (A 255)” un “Bērnu zobārsts” (A 253) un “Ortodonts” (A 251) vadītāju komentāri, ka to nevar īstenot profesionālās tālākizglītības programmas zobārstniecībā.

Latvijas zobārstu asociācijas Valdes vārdā
Latvijas zobārstu asociācijas prezidente

Prof. Anda Brinkmane

Pielikums

RSU Rezidentūras programmu "Zobu protēzists" (A 254), "Periodontologs" (A 252), "Endodontists (A 255)" un "Bērnu zobārsts" (A 253) un "Ortodonts" (A 251) vadītāju komentāri, pat to nevar īstenot profesionālās tālākizglītības programmas zobārstniecībā.

RSU Rezidentūras programmas "Zobu protēzists" studiju programmas vadītājas Una Soboļevas komentārs par MK. noteikumiem 23-TA-3092 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu"

Zobu protezēzists ir zobārsta apakšspecialitāte. Atšķirībā no zobārsta, kura kompetences ir aprakstītas zobārsta profesijas standartā, zobu protēzists padziļināti apgūst gan teorētiskas un praktiskas zināšanas, gan kompetences un prasmes, lai spētu veikt specifisku ārstēšanas plānošanu komplicētos gadījumos, kas ietver kompleksu sakodiena proporciju rekonstrukciju un funkcionalitātes atjaunošanu, ne tikai pie zobu zaudējuma, bet arī interdisciplināru plānošanu un ārstēšanu sejas-žokļu traumu un plānveida ķirurģijas, ortodontijas un ortognātijas, kā arī periodontoloģijas pacientiem, nodrošinot paredzamu sasniedzamo rezultātu un saskaņotu ārstniecisko procesu. Neatņemama programmas sastāvdaļa ir veicamā zinātniskā darbība apakšspecialitātē.

Līdz ar to trīs studiju programmas gados apgūstamās prasmes ir cieši saistītas cita ar citu un nav atsevišķi nodalāmas. Zobu protēzista apmācības process ir daudzpusīgs, saistīts ar integrētu, starpdisciplināru plānošanu un līdzdalību pacienta ārstnieciskajā procesā visos saskaņošanas posmos. Rezidentam ir nepieciešams pavadīt mācību bāzē vismaz 48 stundas nedēļā. Praktisko darbu uzrauga sertificēts zobu protēzists - mentors. Papildus tam, rezidentam ir jāveic pedagoģiskais darbs, jāapgūst zinātniskās darbības specialitātē pamati, aktīvi jāiesaistās zinātniskajā darbībā un jāizstrādā zinātniski pētnieciskais darbs.

23-TA-3092

Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu

3.5. Zobu protēzists (A 254) – papildināts

522.

Zobu protēzists ir zobārsta apakšspecialitāte, profesionālā kvalifikācija atbilst astotajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

523.

Zobu protēzista kompetencē ir dabīgo zobu atjaunošana, trūkstošo zobu un mutes dobuma audu aizvietošana, izmantojot biosaderīgos materiālus **komplicētos gadījumos, kas pārsniedz zobārsta profesijas standarta noteikto vispārējās prakses zobārsta kompetences līmeni.**

524.

Lai veiktu ārstniecisko darbību, zobu protēzistam ir teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas šādos jautājumos:

524.1.

zobu protezēšanā izmantojamās diagnostiskās un ārstnieciskās metodes, to lietošana;

524.2.

zobu protezēšanā izmantojamie biomateriāli;

524.3.

zobu protezēšanā izmantojamās medicīniskās ierīces;

524.4.

preklīniskās un klīniskās mācību disciplīnas;
524.5.
specialitātes, kas saistītas ar zobu protezēšanu;

524.6.
pedagoģijas principu lietošana sabiedrības, veselības aprūpes personāla izglītošanā;
524.7.

profesionālās darbības juridiskie pamati.

525.

Rezidentūras ilgums apakšspecialitātē ir trīs gadi. Rezidentūras laikā tiek iegūtas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas par sejas un žokļu anatomiju un funkcionālo anatomiju, mutes dobuma audu histoloģiju, gerodontoloģiju, preventīvo zobārstniecību (patoloģijas, ārstēšanas metodes, materiālu sastāvdaļas un iedarbība), stomatoloģijas biomateriāliem, to ķīmiskām, fizikālām un mehāniskām īpašībām, biosaderību, novērtēšanu, lietošanas metodiku, oklūziju (morfoloģija un funkcijas, izmaiņas oklūzijā, diagnoze un ārstēšanas metodes), TMD (TM locītavu un košanas muskuļu funkcionālā anatomija, izmaiņas, patoloģijas un ārstēšanas metodes), ne tikai daļēju zobu trūkuma diagnozi un ārstēšanu (ar izņemamām un neizņemamām zobu protēzēm), bezzobu pacientu ārstēšanu, implantoloģiju, osteointegrāciju, **bet specifiski ārstēšanas plānošanu komplikētos gadījumos, kas ietver sakodiena proporciju rekonstrukciju un funkcionalitātes atjaunošanu.**

526. Nav piemērojams .

Apakšspecialitātes programma "Zobu protēzists" un tās studiju kursi **nav īstenojami profesionālās tālākizglītības programmā.** Lūdzu Jūs svītrot no MK noteikumiem 23-TA-3092 526. punktu.

RSU Rezidentūras programmas "Periodontoloģija" studiju programmas vadītājas Anetes Vaškevicās komentārs par MK. noteikumiem 23-TA-3092 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu"

Periodontologs ir zobārsta apakšspecialitāte. Periodontologa kompetencē ir periodonta un periimplanta audu slimību diagnostika un ārstēšana ar konservatīvām un ķirurģiskām metodēm, zobu implantu plānošana un ievietošana.

Atšķirībā no zobu higiēnista, kura kompetences ir aprakstītas zobu higiēnista profesijas standartā un zobārsta, kura kompetences ir aprakstītas zobārsta profesijas standartā, periodontologs padziļināti apgūst teorētiskas un praktiskas zināšanas, kompetences un caurviju prasmes, lai spētu veikt sarežģītu periodontoloģisku slimību ārstēšanu, starpdisciplināru ārstēšanas plānošanu kopā ar citu apakšspecialitāšu pārstāvjiem, plastisko periodontālo ķirurģiju, kā arī veiktu zinātnisku darbību apakšspecialitātē.

Trīs studiju programmas gados apgūstamās prasmes ir cieši saistītas cita ar citu un nav atsevišķi nodalāmas. Periodontologa apmācības process ir daudzpusīgs un periodontoloģijas rezidentam ir nepieciešams pavadīt mācību bāzē vismaz 48 stundas nedēļā. Rezidentu praktisko darbu uzrauga sertificēts periodontologs - mentors. Papildus tam, rezidentam ir jāveic pedagoģiskais darbs, jāapgūst zinātniskās darbības specialitātē pamati, aktīvi jāiesaistās zinātniskajā darbībā un jāizstrādā zinātniski pētnieciskais darbs.

Kopsavilkumā secinu, ka periodontologa apakšspecialitātes programma un tās studiju kursi **nav īstenojami profesionālās tālākizglītības programmā.** Lūdzu Jūs svītrot no MK noteikumiem 23-TA-3092 516. punktu.

RSU Rezidentūras programmas “Bērnu zobārsts” studiju programmas vadītājas Ilonas Viduskalnes komentārs par MK. noteikumiem 23-TA-3092 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”.

Rezidentūras laikā tiek iegūtas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas par orālo histoloģiju, bērna augšanu un attīstību, speciālo ģenētiku, orālo patoloģiju, fizioloģu un anatomiju, funkcionālo anatomiju un okluzoloģiju, imunoloģiju, orālo mikrobioloģiju un bakterioloģisko diagnostiku, biomehāniku, zobārstniecībā izmantojamiem materiāliem, informāciju tehnoloģiju lietošanu, bērnu endokrinoloģiju un hematoloģiju, bērnu terapeitisko stomatoloģiju un izmeklēšanu, piena, maiņas un pastāvīgā sakodiena attīstību, piena un pastāvīgo zobu kariesu, zobu pulpītiem, periapikālo audu patoloģiju, zobu traumām bērnu vecumā, mutes dobuma gļotādas uzbūves īpatnībām bērniem, tās saslimšanām un ārstēšanu, periodonta uzbūves īpatnībām piena un maiņas sakodienā, periodonta saslimšanas diagnostikas un ārstēšanas metodēm, infekcijas izplatīšanās kontroli stomatoloģijā, stomatorentģenoloģiju, ortodontijas specifiku bērnu vecumā, ķirurģisko stomatoloģiju un bērnu ķirurģisko stomatoloģiju, anestezioloģijas lietošanu ķirurģiskajā stomatoloģijā bērnu vecumā, stomatoloģisko saslimšanu profilaksi un sabiedrības veselības aprūpi zobārstniecībā.

Rezidentūras ilgums apakšspecialitātē ir trīs gadi. Šajā laikā tiek apgūts klīniskais darbs – sertificētu Bērnu zobārstu uzraudzībā, rezidentūras studentiem ir jāveic pedagoģiskais, zinātniskais darbs - jāizstrādā zinātniski pētnieciskais darbs.

To nevar īstenot profesionālās tālākizglītības programmā! Lūdzu Jūs svītrot no MK noteikumiem 23-TA-3092 521. punktu.

RSU Rezidentūras programmas “Endodontists” studiju programmas vadītājas Andas Minderes-Gūbeles komentārs par MK. noteikumiem 23-TA-3092 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”

Rezidentūras laikā – trīs gados - tiek iegūtas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas par mutes dobuma histoloģiju, anatomiju, fizioloģiju, funkcionālo anatomiju un oklūziju, žokļu un zobu augšanu un attīstību, speciālo ģenētiku, mutes dobuma patoloģijām, imunoloģiju, mutes dobuma mikrobioloģiju un bakterioloģisko diagnostiku, biomehāniku, zobārstniecībā izmantojamiem materiāliem, klīnisko psiholoģiju, informāciju tehnoloģiju lietošanu, profesionālās darbības juridiskajiem pamatiem, ekonomiku, mutes dobuma izmeklēšanu un diagnostiku, komplekso ārstēšanas plānošanu endodontisko slimību gadījumā, endodontisko slimību konservatīvo un ķirurģisko ārstēšanu, konservatīvo zobārstniecību, rentģenoloģiju zobārstniecībā, infekcijas izplatības kontroli zobārstniecībā, ortopēdisko zobārstniecību, ortodontiju, paradontoloģiju, mutes dobuma gļotādas slimībām, anestezioloģiju zobārstniecībā, onkoloģiju zobārstniecībā.

Akreditētai programmai ir konkrēta programma un konkrētas stundas, lai apgūtu apakšspecialitāti “Endodontists”. Šīs programmas apguvei nepieciešami ļoti lieli resursi, kvalitatīvi materiāli un dārgas iekārtas, mikroskopi. Programmā nodarbināti RSU SI strādājoši sertificēti speciālisti Endodontisti. Paralēli mācību darbam, tiek veikts zinātniskais darbs un noslēgumā aizstāvēts zinātniski pētnieciskais darbs. Paralēli tam tiek zināšanas tiek nostiprinātas pedagoģiskā darbā ar studentiem. To visu nevar veikt profesionālās pilnveides programmā.

Lūdzu Jūs svītrot no MK noteikumiem 23-TA-3092 531. punktu.

RSU Rezidentūras programmas "Ortodonts" studiju programmas vadītājas Gundegas Jēkabsones komentārs par MK. noteikumiem 23-TA-3092 "Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu"

Dokumentā (runa par ortodontiju ir 508-511 punktos) paredzēta tikai Ortodontijas rezidentūra un specialitātes apgūšana tālākizglītības ceļā nav paredzēta.

511.

Rezidentūras ilgums apakšspecialitātē ir trīs gadi. Rezidentūras laikā tiek iegūtas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas par zobu un sejas attīstību un augšanu, dentofaciālo anomāliju smaguma pakāpju noteikšanu un oklūzijas indeksu izmantošanu, rentgendiagnostikas pamatiem, zobu rentgenuzņēmumu, ortopantomogrammu un cefalorentgenogrammu analīzi, ortodontijā izmantojamo instrumentu un aparātu lietošanas indikācijām, darbības mehānismu un biomehānismu, lietošanas metodiku, audu pārmaiņām un audu biomehānikas pamatiem ortodontiskās ārstēšanas gadījumā, diagnozes un ārstēšanas plāna veidošanu piena, maiņas un pastāvīga sakodiena gadījumā, ortodontiskās ārstēšanas metodēm, izmantojot izņemamus un neizņemamus aparātus, bērnu ortodontisko ārstēšanu, ja tiem ir iedzimtas aukslēju šķeltnes, pieaugušo cilvēku ortodontiju, mutes ķirurģijas un ortodontiskās ķirurģijas pamatmetodēm, to indikācijām un kontrindikācijām, smagu dentofaciālo anomāliju interdisciplināro diagnostiku un ārstēšanu.